

Utlåtande om förvaltningstvångsansökan enligt vattenlagen

Bygg- och miljönämnden 06.03.2024 § 35
127/11.02.04/2024

Beredare

Miljövärdinspektör Tomas Kull, tfn 040 488 5970
fornamn.efternamn@pargas.fi

Ägarna till fastighet [REDACTED] (härefter sökanden) har hos regionförvaltningsverket i Södra Finland ansökt om förvaltningstvång enligt vattenlagen gällande en brygga, vågbrytare och strandterrassering som ägarna till grannfastigheten [REDACTED] (härefter motparten) hösten 2020 låtit bygga vid sin strand på Haverö. Sökanden yrkar i sin ansökan att konstruktionerna skall rivras. Som motivering har framförts att konstruktionerna hindrar sökanden att använda den egna stranden för rekreationsbruk, samt att konstruktionerna stör sökandens utsikt över havet. Regionförvaltningsverket har begärt Pargas stads miljövärdmyndighets utlåtande om ansökan (ESAVI/41981/2023) senast 8.3.2024. Tilläggstid har getts till 14.3.2024.

Ärendet har tidigare behandlats enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Byggnadstillsynen har 26.2.2021 beviljat motparten ett åtgärdstillstånd för en kistbrygga, vågbrytare och spång. Enligt den till åtgärdstillståndet hörande ritningen är bryggans storlek $11,5 \text{ m} \times 2,6 \text{ m} = 29,9 \text{ m}^2$, vågbrytarens storlek $22 \text{ m} \times 3 \text{ m} = 66 \text{ m}^2$ och spångens storlek $11,5 \text{ m} \times 2,6 \text{ m} = 29,9 \text{ m}^2$. Enligt stadens byggnadsordning krävs åtgärdstillstånd för en brygga eller vågbrytare vars längd överskrider 15 m eller storlek överskrider 30 m^2 . Bryggan underskrider således de i byggnadsordningen angivna måtten för tillståndsplikt, medan vågbrytaren fordrar åtgärdstillstånd på grund av sin storlek. Bryggan och vågbrytaren har byggts på Haverö samfällda vattenområde 445-548-876-1. I strandgeneralplanen för norra Nagu och i den stranddetaljplan som finns för området saknar vattenområdet planbeteckning, dvs vattenområdet är oplanerat. Fastigheterna [REDACTED] och [REDACTED] har inte del i det samfällda vattenområdet.

Sökanden lämnade 9.3.2021 ett rättelseyrkande över byggnadstillsynens åtgärdstillstånd enligt vilket sökanden krävde att vågbrytaren skall förkortas. Rättelseyrkandet behandlades i bygg- och miljönämnden 14.4.2021 § 54. Sökanden besvärade sig till förvaltningsdomstolen över bygg- och miljönämndens beslut att förkasta rättelseyrkandet. Bygg- och miljönämnden gav 16.6.2021 § 97 ett utlåtande till förvaltningsdomstolen med anledning av sökandens besvär. Förvaltningsdomstolen har 25.10.2022 förkastat sökandens besvär med motiveringen att förutsättningarna för beviljande av åtgärdstillstånd för vågbrytaren var uppfyllda. Förvaltningsdomstolen konstaterar även i sitt beslut att det inte ankommit på förvaltningsdomstolen att ta ställning till om konstruktionerna byggts i enlighet med den till åtgärdstillståndet hörande ritningen när ärendet avgjorts i förvaltningsdomstolen.

Gällande den muddring och sprängning som motparten låtit utföra framför sin strand hösten 2020 har motparten 6.9.2020 till närings- trafik- och miljöcentralen (härefter NTM-centralen) gjort en förhandsanmälan om muddring i enlighet med vattenlagens (587/2011) bestämmelser. Som bilaga till muddringsanmälan fanns ett skriftligt samtycke till muddring, avlägsnande av stenar, sprängning och byggande av vågbrytare undertecknat av kontaktpersonen för Haverö samfällda vattenområde. NTM-centralen har 25.9.2020 i sitt ställningstagande svarat att

muddringen kan utföras i enlighet med anmälan. NTM-centralen har därefter 13.1.2021 utfört ett terrängbesök på sökandens och motpartens fastigheter för att bedöma de genomförda åtgärderna. NTM-centralen har ansett att konstruktionerna är stora men motsvarar normalt byggande på strandområde och att de inte kräver tillstånd enligt vattenlagen.

I detta förvaltningstvångsärende enligt vattenlagen bör bygg- och miljönämnden i sitt utlåtande till regionförvaltningsverket ta ställning till bryggan och vågbrytaren (inklusive strandterrasseringen) samt sökandens yrkanden utgående från vattenlagens bestämmelser. I 2 kap. 5 § vattenlagen bestäms följande:

Ägaren till eller innehavaren av en strand har rätt att för sitt eget privata behov framför stranden i vattendraget sätta ut en förtöjningspåle eller förtöjningsboj för båt eller bygga en brygga, ett båthus eller någon annan med dessa jämförbar anläggning som sträcker sig över ett vattenområde som strandens ägare eller innehavare inte är ägare till eller delägare i. Denna rätt förutsätter att byggandet eller användningen av anläggningen inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 eller 3 § och att det kan ske utan att orsaka ägaren av vattenområdet skada eller avsevärd olägenhet. En sådan rätt finns dock inte på ett vattenområde som har tagits i särskilt bruk.

Motparten har alltså i detta fall enligt 2 kap. 5 § vattenlagen rätt att för sitt privata behov framför stranden bygga en brygga och vågbrytare såvida byggandet eller användningen av konstruktionerna inte kräver tillstånd enligt 3 kap. 2 § eller 3 § vattenlagen och inte heller orsakar vattenområdets ägare skada eller olägenhet. I detta fall har kontaktpersonen för det samfälliga vattenområdet samtyckt till muddring, avlägsnande av stenar, sprängning och byggande av vågbrytare. Från vattenområdets delägare har det inte framförts några klagomål om att bryggan eller vågbrytaren skulle orsaka dem någon skada eller olägenhet.

Bryggan och vågbrytaren är inte tillståndspliktiga enligt projektförteckningen i 3 kap. 3 § vattenlagen (*vattenhushållningsprojekt som alltid är tillståndspliktiga*). Kvarstår för bygg- och miljönämnden att bedöma om byggandet eller användningen av bryggan eller vågbrytaren (inklusive strandterrasseringen) medför sådana konsekvenser som avses i 3 kap. 2 § vattenlagen:

För ett vattenhushållningsprojekt krävs tillstånd av tillståndsmyndigheten, om projektet kan ändra vattendragets läge, djup, vattenstånd, vattenföring, strand eller vattenmiljö eller grundvattnets kvalitet eller mängd och om förändringen

- 1) medför risk för översvämning eller allmän vattenbrist,*
- 2) medför en skadlig förändring av naturen och dess funktion eller försämrar tillståndet i ett vattendrag eller en grundvattenförekomst,*
- 3) avsevärt minskar naturskönheten, trivseln eller kulturvärdena i omgivningen eller vattendragets lämplighet för rekreatiösa ändamål,*
- 4) medför fara för hälsan,*
- 5) leder till att en viktig eller annan för vattenförsörjningen lämplig grundvattenförekomst blir väsentligt mindre riklig eller att möjligheterna att utnyttja den annars försämras eller på något annat sätt orsakar skada eller olägenhet för uttag av vatten eller för användningen av vatten som hushållsvatten,*
- 6) orsakar skada eller olägenhet för fisket eller fiskbeståndet,*
- 7) orsakar skada eller olägenhet för sjötrafiken eller timmerflottningen,*
- 8) äventyrar bevarandet av de naturliga förhållandena i en bäckfåra, eller*
- 9) på något annat jämförbart sätt kränker ett allmänt intresse.*

Ett vattenhushållningsprojekt kräver också tillstånd av tillståndsmyndigheten, om en ändring som avses i 1 mom. orsakar förlust av förmån för någon annans vattenområde, fiske, vattentillgång, mark, fastighet eller övriga egendom. Inget tillstånd behövs dock om förlusten av förmånen endast avser en enskild förmån och innehavaren av den skriftligen har samtyckt till projektet.

Tillstånd av tillståndsmyndigheten behövs också för

- 1) att ändra rännilar eller diken eller vattnets lopp i dem på ett sätt som orsakar skada på någon annans mark, när markägaren inte har gett sitt samtycke till sådana ändringar och det inte är fråga om dikning som avses i 5 kap.,*
- 2) att använda en anläggning som ska uppföras i ett vattenområde, när användningen av anläggningen stör användningen av någon annans fastighet och ägaren till fastigheten inte har gett sitt samtycke till sådan användning.*

Tillstånd behövs också för ändring av ett vattenhushållningsprojekt för vilket tillstånd har beviljats, om ändringen kränker allmänna eller enskilda intressen på ett sätt som avses i 1–3 mom.

Bryggan och vågbrytaren har byggts i nordostlig riktning utgående från fastighet [REDACTED] norra udde. Varken bryggan eller vågbrytaren sträcker sig över havsvikens tänkta mittlinje. Bryggan och vågbrytaren kan i viss utsträckning ha en negativ inverkan på vattenutbytet i den grunda havsviken, medan den genomförda muddringen och borttagandet av stenar i sin tur förbättrar vattenutbytet. Sammantaget torde vattenutbytet i havsviken inte påverkas eller märkbart försämrats. Bryggan har byggts framför stranden till ett MY-område (skogsbruksområde med miljövärden) i stranddetaljplanen, medan vågbrytaren har byggts framför ett RA-område (kvartersområde för fritidsbostäder). Ur vattenlagens synpunkt saknar detta betydelse. Att placeringen av bryggan och vågbrytaren inte helt stämmer överens med den till åtgärdstillståndet hörande ritningen saknar likaså betydelse vid bedömning av ärendet ur vattenlagens synpunkt.

Bygg- och miljönämnden torde därför konstatera att bryggan och vågbrytaren (inklusive strandterrasseringen) inte kräver tillstånd enligt vattenlagen och att sökandens förvaltningstvångsansökan skall förkastas.

Bilaga	Bildklipp ur strandgeneralplanen för norra Nagu Utdrag ur Haverö-Norrbacka stranddetaljplan Flygfoto över området 2018 & 2023 med fastighetsgränser (röd markering) och MY-områdets gränser (blå markering) Byggnadstillsynens fotografier 13.1.2021
Kompletterande material	Förvaltningstvångsansökan med bilagor (integritetsskyddad)
Föredragande	Ledande miljövårdsinspektör Päivi Paavilainen, tfn 040 6277 470 fornamn.efternamn@pargas.fi
Beslutsförslag	Bygg- och miljönämnden beslutar i egenskap av kommunal miljövårdsmyndighet och tillika tillsynsmyndighet enligt vattenlagen ge följande utlåtande i ärendet (ESAVI/41981/2023): Den brygga och vågbrytare (inklusive strandterrassering) som motparten låtit bygga framför egen strand står inte i strid med bestämmelserna i 2 kap. 5 § vattenlagen (587/2011). Att bryggan byggts framför stranden till ett MY-område i stranddetaljplanen saknar betydelse ur vattenlagens synpunkt. Eftersom

bryggans längd inte överskrider 15 m eller storlek 30 m² hade det för bryggan inte heller behövts ansökas om åtgärdsstillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen.

Det framgår inte av ansökan på vilket sätt bryggan, vågbrytaren eller strandterrasseringen skulle förhindra sökanden att använda den egna stranden för rekreativ bruk. Att bryggan och vågbrytaren stör sökandens utsikt över havet är inte skäl nog till att godkänna förvaltningstvångsansökan. Eftersom varken bryggan eller vågbrytaren (inklusive strandterrasseringen) enligt bygg- och miljönämndens bedömning kräver tillstånd enligt vattenlagen bör sökandens förvaltningstvångsansökan förkastas.

Beslut

Förslaget godkändes.

Delgivning

Regionförvaltningsverket i Södra Finland
Byggnadstillsynen (till kännedom)